

Wie streeft naar een hoge levensproductie van zijn veestapel moet alert zijn. Of zoals Nico Brak het zegt: 'Observeren en reageren.' De Futurefokker uit Oudesluis noteert de op twee na hoogste levensproductie van Nederland.



Elly, René en Nico Brak. Nico: 'Als de bsk drie punten zakt, wil ik direct de oorzaak weten. Anders word ik onrustig'

Tot hun eigen verbazing zagen Nico (58), Elly (56) en René (28) Brak uit Oudesluis dat hun bedrijf de derde plaats bezet in de top tien van bedrijven met de hoogste levensproductie bij afvoer (op basis van kilogrammen vet en eiwit).

Dertien koeien verlieten in het jongste mpr-jaar het Noord-Hollandse bedrijf met gemiddeld 66.148 kg melk op de teller bij een vetgehalte van 4,13 % en een eiwitgehalte van 3,31 % in 1946 dagen. 'René las het voor, ik dacht dat hij een grapje maakte. Op het jaaroverzicht staat de rangorde voor ejr wel genoemd, maar die voor levensproductie niet', verklaart Nico Brak de verrassing.

Geen toeval

Het bedrijf melkt met zestig koeien een quotum vol van bijna 600.000 kg melk. De veestapel noteert een rollend jaargemiddelde van 10.030 kg melk met 4,45 % vet en 3,47 % eiwit (ejr 2445) bij een leeftijd van vijf jaar en vijf maanden.

In het afgelopen boekjaar bereikten liefst vier koeien de grens van 100.000 kg melk, waarvan er drie zijn afgevoerd en bijdragen aan de hoge levensproductie. Uitzonderlijk, want de grens van honderd ton wist Brak één keer eerder te slechten. Toch noemt de familie de hoge levensproductie niet toevallig. 'Ik denk dat het wel een structurele trend is', zegt René. 'Er is nog een koe die op 98.000 staat en een ander met 88.000 kilo.' Nico vult hem aan: 'Het is wel zo dat we op enig moment zagen dat die vier koeien tegen de negentigduizend kg melk aanliepen. Dan ben ik streber ge-

noeg om ze aan de honderd ton te krijgen.'

De familie maakt geen geheim van de verklaring voor de puike en volgens haar structurele prestatie. Nico: 'We hebben een tijd veel stierkalveren gehad en daardoor krap gezeten in het jongvee. Dan ben je eerder geneigd een oudere koe langer te laten lopen. Maar nog belangrijker is de toegenomen individuele aandacht voor de koeien sinds René van school af is. Observeren en reageren, daar draait het om.' René insemineert,

spoelt witvuilers en bekapt ook de klauwen. 'Als ik de locomotie van een koe niet vertrouw, zet ik haar meteen in de box. Nu we zelf een klauwbekapbox hebben, pakken we koeien eerder aan. Voorheen wachtten we wel eens tot er vijf koeien een behandeling nodig hadden.' Nico knikt. 'Die klosjes eronder plakken is wel een uitvinding. Als je niet oppast wordt dat kleine zweertje een grote zweer, met alle gevolgen vandien voor de weerstand en de voeropname.'

Behalve de locomotie observeren de veehouders de pensvulling, de mest, witvuilers, conditiescore en natuurlijk de melkgift. René: 'Als ik in de melkput zie dat de melkgift afwijkt en de koe haar krachtvoer niet vreet, overleggen we aan de keukentafel wat ons verder is opgevallen. We controleren de mest, of ze aan het voerhek wil vreten en de pensvulling.' De conditie leggen de veehouders in hun hoofd vast in plaats van op papier of in de computer. 'Dat is een

beetje fingerspitzengefühl', lacht Nico. Serieuzer vervolgt hij: 'Wij koppelen de krachtvoergift niet aan productie, maar aan conditie. Dat gaat eenvoudig omdat we handmatig krachtvoer geven in de melkput. Als de melkproductie van een koe afneemt, maar de conditie wel benedengemiddeld is, dan blijft haar krachtvoergift onveranderd. Bovendien, stijgende gehalten vragen van een koe ook energie.' Gemiddeld kreeg een koe bij Brak in 2006 grofweg 2500 kg krachtvoer.

Papier en praktijk

De voeding is volgens Brak het belangrijkste criterium als het gaat om hoge levensproducties. Het ruwvoer bestaat voor een derde uit mais, voor twee derde uit (gehakseld) gras en een beetje zelfgeleed luzerne voor de prik. Dit wordt gemengd met één kg droge stof perspulp, één kg soja/maismeel en 100 gram mineralen. De mineralenvoorziening in

CRV-Duurzaamheidstroofe. 'Zelfkritiek is een belangrijke eigenschap. Als de bsk drie punten zakt, wil ik direct de oorzaak weten. Anders word ik onrustig. Koeien goed voeren houdt niet op bij het rantsoen berekenen. Papier en praktijk komen niet altijd overeen. Daarom is het ook van belang om flexibel te zijn; tijdens de natte julimaand hebben we de meikuil opengemaakt om de koeien aan de melk te houden. Dat is nog nooit gebeurd. Vorig jaar met de hitte zijn we 's nachts gaan weiden in plaats van overdag.'

Brak betaalde in 2006 per 100 kg melk 4,8 euro voor zijn rantsoen en 0,98 euro voor veeverbetering. De post kosten diergezondheid is ondanks de hogere leeftijd van de koeien niet hoog: 0,87 euro per 100 kg melk, tegen 1,08 voor bedrijven met een vergelijkbare omvang. Nico: 'Het zijn vooral medicijnkosten, denk aan infusen, penicilline en klauwklosjes. Doordat we zelf veel behandelen komt de veearts niet vaak op het erf.'

Futurefamilie niet afwijkend

Nico vindt fokkerij niet het belangrijkste als het gaat om hoge levensproducties. Het plezier in de veeverbetering is wel flink toegenomen sinds zijn stier Hidden Future (v. Ronald) het tot fokstier heeft geschopt. 'We melken zelf zeven dochters van Future en hebben nog twee halfzussen, een 83 punten Jocko- en een 84 punten Orcivaldochter. Voor beide bestaat ki-interesse, de Jocko is gespoeld met Buiteneind Settler, de Orcival met Roumare.'

De Evelinefamilie achter Future heeft volgens René niet specifiek invloed gehad op de hoge levensproductie. 'We hebben meer goede families, de doorsnee koe kan hier oud worden. Wel insemineren we de favorieten uit de familie eerder met foktechnisch interessante stieren als Goldwyn, Roumare en Jango. Daarnaast gebruiken we Lucky Mike, Fortune, Paramount en Grandprix.'

René wil het bedrijf graag voortzetten. Omdat hij een fysieke beperking heeft, neemt een melkrobot vanaf december de melkhandelingen voor rekening. 'Het zou best eens kunnen dat de levensproductie daardoor afneemt, maar het is voor mij de enige optie om het bedrijf over te nemen.'

Tijmen van Zessen

Niet denken maar doen

René Brak: 'Nu we zelf een klauwbekapbox hebben, pakken we koeien eerder aan'

dit hoogwaardige basisrantsoen (aangevuld met krachtvoer in de melkput) vindt Brak belangrijk. 'Het geeft zekerheid als je weet dat de koeien voldoende zijn voorzien met mineralen. Dit jaar hebben we extra jodium toegevoegd aan het rantsoen en is het grasland met selenium bemest. We doen dat om preventieve redenen, het voorkomt dat koeien dof haar krijgen.'

Ondanks zijn ervaring blijft Nico Brak kritisch op de bedrijfsvoering, die hem overigens al 24 jaar achtereenvolgens eerste klas melk opleverde en recentelijk een uitnodiging voor deelname aan de

Links: Willie 148 (v. Etazon Laurel) produceerde tot nu toe 98.155 kg melk en is ingeschreven met 89 frame, 86 uier, 84 benen en 87 punten av

Rechts: honderdtonner Hesi 9 (v. Etazon Hokes) staat model voor duurzaamheid. Ze is sterkoe 2 en ingeschreven met 88 frame, 85 robuustheid, 85 uier, 87 benen en 86 punten av

